

В.В. ШЕРЕМЕТ

старший викладач кафедри музичного мистецтва ВП «МФ КНУКіМ»,
м. Миколаїв

ІНОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У РОЗВИТКУ АКАДЕМІЧНОГО НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я

Еволюція академічного народно-інструментального мистецтва в Україні триває від першої чверті ХХ століття до сьогодні. Свій початок академічне виконавство на народних інструментах веде від часів, коли утворювалися перші академічні капели бандуристів (Київ, Полтава), перші професійні оркестри народних інструментів (Харків), відкривалися перші відділи та кафедри народних інструментів у середніх та вищих музичних навчальних закладах. [1, 6-8] Академічне народно-інструментальне мистецтво пройшло протягом століття шлях конструктивних удосконалень інструментів, розвитку методики та професійних виконавських шкіл, стильової еволюції репертуару, і, сьогодні, інструменти зі статусом «народні» (від свого походження) впевнено входять у велике сімейство визнаних світом академічних інструментів.

Кожен регіон України має специфічні риси розвитку та функціонування народно-інструментального мистецтва, зокрема, його академічної гілки, зумовлені певними чинниками. Не виключенням є і Північне Причорномор'я України, що являє собою культурний простір в умовах якого, академічне народно-інструментальне виконавство набуло новітніх форм, синтезувало художні традиції культури поліетнічного регіону та акумулювало у собі здобутки національного та світового музично-виконавського інструменталізму.

Одеська Національна музична академія ім. А. Нежданової (Одеська державна консерваторія до 2002 р.) завжди була і є центром музичної культури Півдня України та флагманом новітніх ідей та музично-естетичних пошуків. Особлива роль Одеської музичної академії, зокрема, кафедри народних інструментів в розвитку академічного народно-інструментального мистецтва північно-причорноморського регіону полягає в утворенні одеської виконавської школи, із власним творчим почерком її представників, яка дала світу такі імена, як В. Мурза, О. Мурза, І. Єргієв, Г. Коч, Г. Матвіїв та багато інших виконавців-новаторів.

Певні аспекти розвитку та функціонування академічного народно-інструментального мистецтва Північного Причорномор'я презентовані у публікаціях науковців-практиків, викладачів кафедри народних інструментів Одеської національної музичної академії ім. А. Нежданової.

Історію розвитку академічного народно-інструментального мистецтва регіону, представляють публікації професорів Одеської національної музичної академії В. Власова, В. Євдокімова.

Теоретико-мистецтвознавчий напрямок мають статті В. Мурзи, І. Єргієва, А. Черноіваненко, в яких автори аналізують творчість видатних одеських композиторів: В.Власова – митців нової генерації Л.Самодаєвої, К.Цепколенко, Ю.Гомельської, творчість яких, включає композиції для академізованих народних інструментів, та камерних ансамблів: поєднання баяна (акордеона) із іншими академічними інструментами, в стилістиці *постмодерн, неофольк, неоавангард*.

Особливої уваги заслуговує виконавська та наукова діяльність професора ОНМА, кандидата мистецтвознавства, народного артиста України, баяніста-новатора І. Єргієва, який першим в Україні (1994р.) висунув концепцію модерн-баяна (акордеона), започаткував український камерно-баянний жанр, став детермінантом творчості ряду композиторів-симфоністів світу, чим сприяв виникненню нового творчого співвідношення: **виконавець-детермінант (ідеї, жанру т. ін.) – композитор – твори (прем'єрні виконання) – слухачі** [2, 6, 9]. Суть феномену модерн-баяна узагальнена доктором мистецтвознавства М. Черепаніним, та наведена професором, доктором мистецтвознавства М. Давидовим у вступній статті до монографії І. Єргієва «Український «модерн-баян» – феномен світового мистецтва» визначається як така, що «...полягає в еволюції акордеонного виконавства в напрямку винятково *нової* оригінальної музики, *нових* композиторів і *нових* виконавців та їхній співпраці з творцями цієї музики..., а пропаганда сучасної (*нової*) музики стала однією з визначальних рис Одеської акордеонно-баянної школи, яка заявляє себе не тільки у вузько виконавському плані, але й в основоположних аспектах професійної освіти» [2, 7].

Основними рисами розвитку академічного народно-інструментального мистецтва Північного Причорномор'я кінця ХХ – початку ХХІ століття виступають безперервна професіоналізація та інноваційність, де остання є визначальною рисою одеської академічної школи народно-інструментального мистецтва, уособленою кафедрою народних інструментів ОНМА ім. А. Нежданової, та обґрунтованою наявністю творчої співпраці видатних виконавців-народників із потужною одеською композиторською школою.

Список використаних джерел:

1. Евдокимов, В.М. Одесская академическая школа народно-инструментального искусства [Текст] / В.М.Евдокимов. – Одесса: Астропринт, 1999. – 88 с.
2. Єргієв, І.Д. Український «модерн-баян» – феномен світового мистецтва [Текст]: навч. посіб. для вищих муз. навч. закладів / І.Д. Єргієв – Одеса: Друкарський дім, 2008. – 168 с.